

КОНФЕРЕНЦІЇ. КОНКУРСИ. ВИСТАВКИ

УДК 027.021:001.32(477):[005.922.52:004.932](045)

Олена Сокур,

кандидат наук із соціальних комунікацій,
старший науковий співробітник Інституту бібліотекознавства
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського,
e-mail: sokuro@ukr.net

Бібліотека наукової установи: підсумки, завдання та пріоритети діяльності

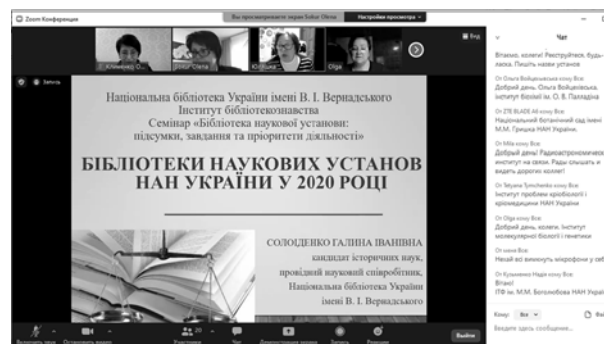
3 грудня 2020 р. відбувся традиційний щорічний семінар для працівників бібліотек наукових установ Національної академії наук України (НАН України) "Бібліотека наукової установи: підсумки, завдання та пріоритети діяльності" у форматі онлайн-зустрічі на платформі Zoom.

У заході взяли участь понад 30 учасників, зокрема представники Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ), Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника (ЛННБУ ім. В. Стефаника), Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України, Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України, Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України, Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова НАН України, Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України, Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України, Головної астрономічної обсерваторії НАН України, Радіоастрономічного інституту НАН України, Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України, Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України, Інституту молекулярної біології і генетики НАН України, Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України, Інституту електродинаміки НАН України, Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України, Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України, Інституту археології НАН України.

Семінар провела виконавчий секретар Інформаційно-бібліотечної ради НАН України, провідний науковий співробітник Інституту бібліотекознавства НБУВ, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Г. Солоїденко, модератор — старший науковий співробітник Інституту бібліотекознавства НБУВ, кандидат наук із соціальних комунікацій О. Сокур.

Учасники заслухали виступ директора Інституту бібліотекознавства НБУВ, кандидата історичних наук **О. Василенко** "Нові завдання та можливості у формуванні бібліотечно-інформаційного комплексу НАН України", в якому було наголошено на важливості цифровізації для всіх вітчизняних бібліотек через поглиблення трансформаційних технологічних процесів бібліотечно-інформаційної діяльності як вагомого чинника прогресивного розвитку людства. Доповідачка зауважила, що інноваційне навантаження, котре зумовлює цифровізація, спонукає бібліотеки наукових установ НАН України до змін. Їх функціо-

нування в сучасних умовах потребує нових методів розбудови академічного бібліотечно-інформаційного простору через упровадження інновацій і модернізованих технологічних алгоритмів в організацію роботи фахівців, адаптацію закордонного досвіду й поглиблення взаємодії на галузевому рівні, а також формування цифрової культури користувачів. Натомість цифровізація бібліотечних процесів не повинна пригнічувати чи послабляти традиційні напрями роботи бібліотеки, а навпаки — має розвивати основні її функції у техніко-технологічному та інформаційно-комунікативному контексті, що загалом сприятиме зміцненню ролі установи як потужного науково-просвітницького, інформаційно-аналітичного та культурного осередку суспільства.

Виступ виконавчого секретаря Інформаційно-бібліотечної ради НАН України, провідного наукового співробітника Інституту бібліотекознавства НБУВ, кандидата історичних наук, старшого наукового співробітника **Г. Солоїденко** "Бібліотеки наукових установ НАН України у 2020 році" був зосереджений на здобутках та перспективах розвитку мережі бібліотек наукових установ НАН України. Зокрема, доповідачка

поінформувала про підготовку чергового інформаційно-аналітичного огляду "Робота бібліотек наукових установ НАН України у 2019 році", вип. 25 (за матеріалами звітів бібліотек); довідника "Бібліотеки наукових установ Національної академії наук України" (2019), а також ознайомила з наказом Міністерства освіти і науки України № 1426 від 17.11.2020 "Про надання доступу до електронних БД". Г. Солоіденко також анонсувала тематичний збірник "Особистості, що творили історію бібліотек НАН України", випуск якого заплановано 2021 р., і запропонувала установам, що стануть ювілярами наступного року, підготувати статті про свою історію до "Бібліотечного вісника". Доповідачка поінформувала про відкриття 20 жовтня 2020 р. у Києві вуличної виставки "Наказано не знати: українські археологи в лещатах тоталітаризму", присвяченої археологам, які, попри утиски й репресії, проводили дослідження та робили важливі наукові відкриття. Серед авторського колективу експозиції — працівники бібліотеки Інституту археології НАН України Вікторія Колеснікова та Ірина Черновол.

В. Мудроха, завідувач відділу бібліотекознавства ЛННБ України імені В. Стефаника, кандидат наук із соціальних комунікацій, у виступі "Підсумки атестації бібліотекарів Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника у 2020 р." висвітлила результати атестації бібліотечних працівників. Окремо було наголошено на підготовці пакету документів та інформації до переліку запитань, винесених на атестацію.

Доповідь старшого наукового співробітника Інституту бібліотекознавства НБУВ, кандидата наук із соціальних комунікацій **О. Сокур** "Бібліотеки наукових установ НАН України на порозі цифровізації" було сконцентровано на проблемних питаннях техніко-технологічного стану бібліотечної мережі НАН України. Її специфіка полягає в тому, що вона охоплює бібліотеки переважно з традиційною організацією роботи, орієнтованою на забезпечення вузькотематичних досліджень наукових установ. Відмінності — у рівні фінансування, кадровому забезпеченні, стані матеріально-технічної бази, можливостях функціону-

вання мережевих сервісів. Нині для всієї мережі характерним є скорочення обсягів бюджетного фінансування, відтік кваліфікованих кадрів, застарілі матеріально-технічні ресурси, через що посилюється нерівність у доступі до інформаційних ресурсів, погіршується якість обслуговування, знижується роль бібліотек у системі інформаційного забезпечення наукових досліджень. Проблемним питанням залишається брак єдиних рішень НБУВ, ЛННБУ ім. В. Стефаника та бібліотек наукових установ НАН України щодо програмно-технологічного забезпечення; матеріально-технічна база фактично залишається на рівні 2000-х рр. Станом на 01.01.2020 у бібліотеках налічувався 181 комп'ютер. З 95 бібліотек 10 взагалі не мають комп'ютерів, ще у 10 — комп'ютери не під'єднано до інтернету, з них 2 входять тільки до локальної загальноінститутської мережі. 29 бібліотек досі не під'єднано до локальної мережі своєї наукової установи, тобто користування е-ресурсами можливо лише у приміщенні бібліотеки. Тільки 44 бібліотеки мають комп'ютеризовані робочі місця для користувачів. У 2019 р. всього для бібліотек наукових установ було придбано 4 комп'ютери. Доповідачка також проаналізувала кадровий потенціал мережі бібліотек НАН України.

Підбиваючи підсумки онлайн-семінару, Г. Солоіденко констатувала, що сьогодні у центрі уваги бібліотечної мережі Національної академії наук України — орієнтація на цифровізацію, створення тематичних електронних баз даних, підготовка бібліографічних покажчиків і робота з фондом (переоблік, упорядкування, знепилення, реставрація тощо).

На завершення О. Сокур подякувала всім учасникам і побажала, щоб наступні заходи в запропонованому форматі проходили успішно та збирали більшу аудиторію, адже слід визнати, що за багато років уперше зустрілися бібліотекарі наукових установ Національної академії наук України міст Києва, Харкова та Львова.

Загалом присутні зауважили, що онлайн-семінар було організовано та проведено на високому науково-методичному рівні, всі виступи супроводжували презентації, що унаочнювало сприйняття матеріалу.

Надійшла до редакції 17 грудня 2020 року

Покажчик статей і матеріалів, опублікованих у журналі за 2020 рік

КОЛОНКА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

СЕНЧЕНКО М. Неолібералізм, лібертаризм, чи Вашингтонський консенсус	2	3
СЕНЧЕНКО М. Нова світова еліта на авансцені історії	1	3
СЕНЧЕНКО М. Спецоперація оргвійни: "Хаотична Україна"	3	3

СТОРІНКА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

СЕНЧЕНКО М. Коронавірус — біологічна зброя світової гібридної війни	5	3
СЕНЧЕНКО М. Наукові бібліотеки як "мозкові центри" в умовах організаційної війни	6	3
СЕНЧЕНКО М. Національна бібліографія сьогодні та завтра	7	3
СЕНЧЕНКО М. Прихована війна: біологічна зброя	4	3

КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА

АФОНІН О. Про долю українського книговидання: реальність і перспективи	9	10
БІДУН А. Статусні й компетентнісні трансформації сучасного редактора	3	9
БУЛАХ Т. Інноваційні канали та форми організації рекламної комунікації у видавничому бізнесі	7	11
БУРЯК С. Книговидавнича діяльність в Україні за підсумками 2019 року	5	12